

SESSION ORDINAIRE 2020-2021

10 MARS 2021

PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE
PROPOSITION DE RÉOLUTION

**visant à abolir le couvre-feu instauré
dans le cadre de la lutte contre
la pandémie de Covid-19**

(déposée par Mme Françoise DE SMEDT (F), M. Youssef HANDICHI (F), Mme Stéphanie KOPLOWICZ (F), MM. Jan BUSSELEN (N), Luc VANCAUWENBERGE (F), Francis DAGRIN (F), Mme Caroline DE BOCK (F), M. Jean-Pierre KERCKHOFS (F), Mme Leïla LAHSSAINI (F) et M. Petya OBOLENSKY (F))

Développements

Par arrêté ministériel du 28 octobre 2020, le gouvernement fédéral décidait d'instaurer une mesure de couvre-feu sur tout le territoire belge. Depuis cette date, il est donc interdit de se trouver sur la voie publique et dans l'espace public entre minuit et cinq heures du matin, sauf en cas de déplacements essentiels.

Usant de la possibilité de renforcer cette mesure, la Région wallonne ainsi que la Région de Bruxelles-Capitale ont décidé de prolonger la plage horaire du couvre-feu pour le rendre applicable de 22 heures à 6 heures du matin sur leur territoire. Si cet horaire est encore aujourd'hui maintenu à Bruxelles, la Wallonie est depuis revenue sur ses pas en s'alignant sur l'horaire fédéral.

La Belgique est donc l'un des 14 pays européens ayant décidé de prendre une telle mesure. De nombreux autres pays ont donc choisi une voie différente.

GEWONE ZITTING 2020-2021

10 MAART 2021

BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT
VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**tot afschaffing van de avondklok ingevoerd
in het kader van de strijd tegen
de Covid-19-pandemie**

(ingediend door mevrouw Françoise DE SMEDT (F), de heer Youssef HANDICHI (F), mevrouw Stéphanie KOPLOWICZ (F), de heren Jan BUSSELEN (N), Luc VANCAUWENBERGE (F), Francis DAGRIN (F), mevrouw Caroline DE BOCK (F), de heer Jean-Pierre KERCKHOFS (F), mevrouw Leïla LAHSSAINI (F) en de heer Petya OBOLENSKY (F))

Toelichting

Bij ministerieel besluit van 28 oktober 2020 heeft de federale regering beslist om in heel België een avondklok in te voeren. Sinds die datum is het dus verboden om zich tussen middernacht en vijf uur 's morgens op de openbare weg en in de openbare ruimte te bevinden, behalve in geval van noodzakelijke verplaatsingen.

Gebruik makend van de mogelijkheid om deze maatregel te verstrengen, hebben het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beslist de avondklok op hun grondgebied te laten gelden van 22.00 uur tot 06.00 uur. Hoewel deze uurregeling in Brussel nog steeds wordt gehandhaafd, is Wallonië sindsdien teruggekeerd naar de federale uurregeling.

België is dan ook een van de 14 Europese landen die tot een dergelijke maatregel is overgegaan. Vele andere landen hebben een andere weg gekozen.

Réagissant au couvre-feu en vigueur en province d'Anvers en août dernier, Unia rappelait à juste titre qu'« il faut que les dispositions limitant les droits humains soient légitimes et proportionnées à l'objectif à atteindre tout en respectant les droits fondamentaux et notre Constitution. Elles doivent faire l'objet de concertations avec la société civile et être expliquées à l'ensemble de la population en termes clairs. ».

La Convention européenne des droits de l'Homme prévoit que toute limitation aux droits fondamentaux doit être prévue par la loi, poursuivre un but légitime, mais aussi être proportionnelle à son efficacité. Dans ce processus, il est nécessaire également de se demander si d'autres mesures permettraient d'atteindre le même but tout en étant moins attentatoires aux libertés.

À l'heure actuelle, la mesure de couvre-feu :

- n'est pas prévue par la loi, n'a fait l'objet d'aucune délibération parlementaire ;
- n'a pas davantage fait l'objet d'une concertation avec la société civile et les citoyens dont les droits sont impactés ;
- n'a pas fait l'objet d'une analyse approfondie permettant d'évaluer son impact, d'estimer l'impact d'horaires différents suivant les lieux ou les régions, ainsi que de rechercher des alternatives moins attentatoires aux libertés.

L'on peut d'autant plus douter de l'intérêt du couvre-feu que les rassemblements sont déjà interdits par d'autres dispositions et que la distanciation et le port du masque restent de rigueur.

Rappelons qu'il s'agit d'une interdiction particulièrement drastique : en dehors des deux conflits mondiaux, la Belgique n'a jamais connu de couvre-feu.

Le couvre-feu a la particularité de sanctionner tout le monde. C'est une mesure linéaire et intrusive. Pourtant, des alternatives existent : de nombreuses expériences étrangères ont démontré qu'il était possible d'endiguer le virus de manière ciblée. Une telle stratégie repose notamment sur un système de soins de santé de proximité ainsi que des procédures de suivi des contacts et de testing réellement efficaces.

Le manque d'étude de proportionnalité et donc de justification ainsi que le manque de débats démocratiques ont enfin un impact très concret sur la lutte contre la pandémie en elle-même. L'adhésion de la population aux mesures, nécessaire à la victoire contre le virus, est au plus bas, ce qui est évidemment lié au manque de transparence et de démocratie à ce sujet.

In een reactie op de avondklok die in augustus 2020 in de provincie Antwerpen van kracht was, herinnerde Unia er terecht aan «erover te waken dat inperkingen van onze mensenrechten legitiem en proportioneel zijn, in functie van het doel dat men wil bereiken. Hierbij moeten de fundamentele rechten en onze Grondwet worden nageleefd. Maatregelen moeten worden besproken met het maatschappelijk middenveld. Ze moeten ook helder worden uitgelegd aan de bevolking. ».

Het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens bepaalt dat elke beperking van de grondrechten bij wet moet zijn voorzien, een legitiem doel moet nastreven en evenredig moet zijn aan het beoogde effect. Daarbij moet ook worden nagegaan of met andere maatregelen hetzelfde doel kan worden bereikt en tegelijkertijd de vrijheden minder aantasten.

Op dit moment is de maatregel van de avondklok :

- niet bij wet voorzien noch het voorwerp geweest van een parlementaire beraadslaging ;
- evenmin het voorwerp geweest van een overleg met het maatschappelijk middenveld en de burgers wier rechten in het gedrang zijn ;
- niet het voorwerp geweest van een grondige analyse om het effect ervan te beoordelen, om het effect van de verschillende uurregelingen naar gelang van de plaats of de Gewesten in te schatten, en om alternatieven te zoeken die de vrijheden minder aantasten.

Het belang van de avondklok is twijfelachtig, temeer daar de samenscholingen reeds door andere bepalingen verboden zijn en het afstand houden en het dragen van het mondkapje de regel blijven.

We herinneren eraan dat dit een bijzonder drastisch verbod is : afgezien van de twee wereldconflicten heeft België nooit een avondklok gekend.

De avondklok heeft de bijzonderheid dat iedereen gestraft wordt. Het is een lineaire en indringende maatregel. Er zijn nochtans alternatieven : vele buitenlandse praktijken hebben aangetoond dat het mogelijk is het virus op een gerichte manier in te dijken. Een dergelijke strategie berust in het bijzonder op een systeem van nabije gezondheidszorg en werkelijk doeltreffende procedures voor contacttracing en testing.

Het ontbreken van een evenredigheidsonderzoek en dus van een rechtvaardiging, alsmede het ontbreken van democratische debatten, hebben zeer reële gevolgen voor de bestrijding van de pandemie als zodanig. De steun van de bevolking voor de maatregelen die nodig zijn om het virus te verslaan, bevindt zich op een dieptepunt, wat duidelijk verband houdt met het gebrek aan de transparantie en de democratie op dit gebied.

Seul un débat public ouvert, où la population et la société civile se feront entendre, permettra d'obtenir l'adhésion des citoyens à des mesures dont la proportionnalité aura été réellement étudiée au préalable.

La présente proposition de résolution demande au Ministre-Président de supprimer son arrêté qui établit un couvre-feu à Bruxelles de 22h à 6h.

Françoise DE SMEDT (F)
Youssef HANDICHI (F)
Stéphanie KOPLOWICZ (F)
Jan BUSSELEN (N)
Luc VANCAUWENBERGE (F)
Francis DAGRIN (F)
Caroline DE BOCK (F)
Jean-Pierre KERCKHOFS (F)
Leïla LAHSSAINI (F)
Petya OBOLENSKY (F)

Alleen een open publiek debat, waarin de bevolking en het maatschappelijk middenveld worden gehoord, kan ervoor zorgen dat het publiek de maatregelen steunt waarvan de evenredigheid van tevoren goed bestudeerd werd.

Dit voorstel van resolutie verzoekt de minister-president zijn besluit tot uitvaardiging van een avondklok in Brussel van 22.00 uur tot 06.00 uur op te heffen.

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

visant à abolir le couvre-feu instauré dans le cadre de la lutte contre la pandémie de Covid-19

Le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Considérant l'arrêté du Ministre-Président de la Région de Bruxelles-Capitale du 26 octobre 2020 arrêtant un couvre-feu de 22h à 6h sur le territoire de la Région de Bruxelles-Capitale ;

Considérant que des mesures attentatoires aux libertés fondamentales telles que l'instauration d'un couvre-feu et ses prolongations devraient être prises, non pas sur décision du Ministre-Président, mais sur la base d'un large débat démocratique impliquant la société civile, la population et les élus ;

Considérant qu'il n'y a pas d'analyse quant à l'efficacité réelle du couvre-feu et que d'autres pays ont choisi d'autres voies pour lutter contre le virus ;

Considérant que les autres mesures sur le port du masque et la distanciation sociales restent bien d'application ;

Considérant que la stratégie collective la plus efficace de lutte contre le virus reste un système de soins de santé de proximité et de prévention qui parviennent à mettre en place des procédures de suivi des contacts et de testing réellement efficaces ;

Demande :

- au Ministre-Président, d'abroger son arrêté du 26 octobre 2020 qui établit un couvre-feu à Bruxelles entre 22h et 6h ;
- aux ministres régionaux bruxellois présents au sein du comité de concertation, de plaider auprès de leurs collègues des autres Régions pour que le couvre-feu soit supprimé sur l'ensemble du territoire belge.

Françoise DE SMEDT (F)
 Youssef HANDICHI (F)
 Stéphanie KOPLOWICZ (F)
 Jan BUSSELEN (N)
 Luc VANCAUWENBERGE (F)
 Francis DAGRIN (F)
 Caroline DE BOCK (F)
 Jean-Pierre KERCKHOFS (F)
 Leïla LAHSSAINI (F)
 Petya OBOLENSKY (F)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

tot afschaffing van de avondklok ingevoerd in het kader van de strijd tegen de Covid-19-pandemie

Het Brussels Hoofdstedelijk Parlement,

Overwegende het besluit van 26 oktober 2020 van de minister-president van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot uitvaardiging van een avondklok van 22.00 uur tot 06.00 uur op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ;

Overwegende dat maatregelen die een inbreuk vormen op de fundamentele vrijheden, zoals de instelling van een avondklok en de verlenging daarvan, niet op grond van een beslissing van de minister-president moeten worden genomen, maar op grond van een breed democratisch debat waarbij het maatschappelijk middenveld, de bevolking en verkozenen worden betrokken ;

Overwegende dat er geen analyse is gemaakt van de daadwerkelijke doeltreffendheid van de avondklok en dat andere landen andere manieren hebben gekozen ter bestrijding van het virus ;

Overwegende dat de andere maatregelen inzake het dragen van het mondkapje en social distancing van toepassing blijven ;

Overwegende dat de meest doeltreffende collectieve strategie ter bestrijding van het virus nog steeds een systeem van nabije gezondheidszorg en van preventie blijft dat erin slaagt werkelijk doeltreffende procedures in te voeren voor contacttracing en testing ;

Verzoekt :

- de minister-president zijn besluit van 26 oktober 2020 tot uitvaardiging van een avondklok in Brussel tussen 22.00 uur en 06.00 uur op te heffen ;
- de in het overlegcomité aanwezige Brusselse gewestministers om bij hun collega's van de andere Gewesten te pleiten voor de afschaffing van de avondklok in heel België.